

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

**МАТЕРІАЛИ VIII МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**« АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
СУЧАСНОЇ АГРАРНОЇ НАУКИ »**

УДК 001.8:63
M58

**Рекомендовано до друку вченою радою Уманського національного
університету садівництва (протокол №3 від 02 грудня 2021 року)**

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Непочатенко О. О., доктор економічних наук, професор, Уманський національний університет садівництва, Україна (головний редактор)

Карпенко В. П., доктор сільськогосподарських наук, професор, Уманський національний університет садівництва, Україна (заступник головного редактора)

Господаренко Г. М., доктор сільськогосподарських наук, професор, Уманський національний університет садівництва, Україна

Леонова К. П., кандидат сільськогосподарських наук, старший дослідник, викладач-стажист, Уманський національний університет садівництва, Україна (відповідальний секретар)

Мудрак Р. П., доктор економічних наук, професор, Уманський національний університет садівництва, Україна

Нестерчук Ю. О., доктор економічних наук, професор, Уманський національний університет садівництва, Україна

Новак І. М., доктор економічних наук, професор кафедри менеджменту Уманського національного університету садівництва, Україна

Осокіна Н. М., доктор сільськогосподарських наук, професор, Уманський національний університет садівництва, Україна

Полторецький С. П., доктор сільськогосподарських наук, професор, Уманський національний університет садівництва, Україна

Прокопчук О. Т., кандидат економічних наук, доцент, Уманський національний університет садівництва, Україна

Черно О. Д., кандидат сільськогосподарських наук, доцент, Уманський національний університет садівництва, Україна

Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання сучасної аграрної науки» (м. Умань, 10 грудня 2021 р.). Умань: УНУС, 2021. 117 с.

У збірнику тез наведено результати наукових досліджень науковців, що висвітлюють актуальні питання сучасної аграрної науки. Розраховано на студентів, аспірантів, докторантів, викладачів, наукових співробітників та фахівців, які займаються дослідженням питань аграрної науки.

Відповідальність за достовірність цифрового матеріалу, фактів, цитат, власних імен, географічних назв, назв підприємств, організацій, установ та іншої інформації несуть автори статей. Висловлені у цих статтях думки можуть не збігатися з точкою зору редакційної колегії і не покладають на неї ніяких зобов'язань.

© Уманський національний
університет садівництва, 2021

<i>А. Б. Геворгян, Р. С. Коршикова</i>	ДОКУМЕНТУВАННЯ НАДХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВО	90
<i>А. О. Довгополик, І. В. Петрик</i>	ПОДАТОК НА ПРИБУТОК: РОЛЬ ТА МІСЦЕ В ДЕРЖАВНОМУ БЮДЖЕТІ УКРАЇНИ	92
<i>О. В. Калініченко</i>	ЗНАЧЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ТЕХНІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	94

МЕНЕДЖМЕНТ

<i>З. Д. Калініченко</i>	АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РЕГУЛЮВАННЯ ПОВЕДІНКОВИХ МОДЕЛЕЙ СУБ'ЄКТІВ РИНКУ В НОВІЙ ЕКОНОМІЦІ	97
<i>А. В. Левченко, І. В. Петрик</i>	СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МЕНЕДЖМЕНТУ ...	100
<i>О. О. Школьний</i>	РОЗВИТОК ЕЛЕКТРОННОЇ ТОРГІВЛІ В АГРОПРОДОВОЛЬЧІЙ СФЕРІ	103
<i>С. О. Юшин</i>	МЕНЕДЖМЕНТ У СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОЇ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ	105

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

<i>К. О. Петлінська</i>	ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОГО СТРАХУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ	109
<i>К. О. Петлінська</i>	БЮДЖЕТ УКРАЇНИ 2022: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ	112

Ми погоджуємось із науковцями [3], які стверджують, що за сучасних умов господарювання податок на прибуток виконує й інші функції, зокрема, економічну, контрольну, регулюючу, фіскальну. Проаналізуємо перелічені функції та надамо їм характеристику.

Під економічною функцією слід розуміти вплив ставки податку на прибуток на здійснення соціальних та економічних процесів в державі. Контрольна функція полягає в здійсненні перевірок (контролю) фіскальною, аудиторською та іншими службами за діяльністю підприємства. Вплив податку на прибуток, зокрема на господарські процеси, відображає регулюючу функцію. Роль фіскальної функції полягає в наповненні бюджету для подальшого функціонування та підтримки розвитку держави.

Таким чином, податок на прибуток є одним із головних податків, який формує дохідну частину бюджету нашої держави та є вагомим чинником в регулюванні процесів соціального та економічного характеру, адже його питома вага сягає більше 10 %. Проте із постійними змінами, які відбуваються у ПКУ виникають складнощі із його визначенням, нарахуванням, а отже і сплатою для суб'єктів господарювання. Податок на прибуток виконує багато функцій, зокрема, економічну, контрольну, регулюючу та фіскальну. Перераховані функції повинні бути враховані в бухгалтерському обліку, що вплине на його нарахування, управління, дозволить підвищити бюджетні надходження, а також задовольнити потреби суб'єктів господарювання щодо інформації про його управління.

Список використаних джерел

1. Міністерство фінансів України. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income/2016/> (дата звернення: 02.12.2021).
2. Податковий кодекс України від 02 грудня 2010 р. №2755-VI (в редакції від 21.11.2021) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 03.12.2021).
3. Дацюк С. В. Проблемні питання бухгалтерського обліку податку на прибуток. Розвиток інтегрованої звітності підприємства: зб. матеріалів Міжнародної наукової конференції (м. Київ, 4–5 жовтня 2019). Житомир: Житомирська політехніка, 2019. С. 46–47.

ЗНАЧЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ТЕХНІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

КАЛІНІЧЕНКО О. В., кандидат економічних наук, доцент
Полтавський державний аграрний університет

На сучасному етапі розвитку національної економіки України набуває особливо важливого значення енергетична ефективність техніки та технологій

для аграрних підприємств. Ефективне використання техніки сприяє максимізації прибутку, при зменшенні нераціональних витрат. Саме тому впровадження у виробничі процеси нових технологічних рішень є першочерговою ціллю аграрних підприємств.

На сьогодні ринок сільськогосподарської техніки України характеризується значною номенклатурою технічних засобів, призначених для виконання кожної з можливих операції. Серед різноманіття технічних засобів важко обрати необхідний, використання якого в умовах конкретного підприємства буде ефективним. Під час вибору технічних засобів постає управлінська задача – узгодження їхніх параметрів з умовами їх використання, технологіями та обсягами робіт [1, с. 78].

З погляду теорії управління, функціонування енергетичного засобу (машинно-тракторного агрегату, електроустановки тощо) як об'єкта управління характеризується наявністю керованого вхідного потоку енергії, що підлягає розподілу, збурюваного впливу навколишнього середовища та двох вихідних потоків енергії, що є результатом розподілу. Внаслідок цього на одному з виходів отримується деяка кількість енергії у корисній формі, а на іншому – кількість витраченої енергії (співвідношення корисної енергії до повних витрат є коефіцієнт корисної дії енергетичної установки – трактора, автомобіля, електродвигуна тощо). Виробничий процес ефективний у тому випадку, коли енергетичний еквівалент корисного результату, одержаного при розподілі потоків енергії, перевищує енергетичний еквівалент витрат на здійснення процесів розподілу [2, с. 88].

Корисним ефектом енергетичної технології (установки), який буде абсолютним при будь-яких методиках розрахунків, є різниця між виходом енергії, що отримуватиметься із застосуванням технології (установки) впродовж усього її життєвого циклу та всіма затратами енергії на створення об'єкта, його експлуатацію та утилізацію залишків, що залишаться після його ліквідації.

Якщо ця різниця дорівнює нулю або від'ємна, то така технологія (установка) не може вважатися ефективною, оскільки вона не забезпечує необхідних потреб. Якщо вказана різниця менша нуля – технологія (установка) потребує додаткових затрат енергії для підтримки її функціонування і тоді така енергетична технологія не потрібна. На сьогодні, ряд технологій (особливо в царині використання відновлюваних джерел енергії) цій вимозі не відповідають. У ряді випадків корисний ефект від роботи енергетичних установок є від'ємним, хоча коефіцієнт корисної дії цілком прийнятний і економічні показники теж відносно прийнятні, що свідчить лише про те, що ціни на компоненти для використання технології чи ціни на її продукцію не адекватні витратам [3, с. 13].

Аналіз технологічних операцій обробітку ґрунту, внесення добрив та сівби ярих культур із використанням методології системного підходу є основою для розроблення інструментарію вибору ефективних технічних засобів в умовах конкретного аграрного підприємства. А використання енергетичного показника за критерієм ефективності дасть змогу знизити вплив спекулятивної складової під час формування вартості технічних засобів та ціни врожаю [1, с. 78].

Енергетичний ефект на рівні аграрного підприємства визначається порівнянням з тими технікою і технологіями, що замінюються, і враховує лише ту частину загального ефекту, яка стосується даного підприємства. Такий ефект є локальним у часі та просторі, адже його досягнення у аграрному підприємстві не характеризує енергозатрати на підприємстві, де виробляються засоби виробництва, які можуть перекривати ефект у споживача цих засобів [2, с. 89].

Управлінські рішення, що приймаються на підприємстві, мають обов'язково враховувати енергетичний аспект. В умовах тотальної економічної та енергетичної кризи – це запорука підвищення енергетичної безпеки підприємства та забезпечення конкурентоспроможності аграрного виробництва [4, с. 124].

При розгляді кількох технологій, що можуть бути рекомендовані для впровадження замість існуючої (або вибору варіанта модернізації), потрібно мінімізувати енергетичні та максимізувати показники економічного ефекту при прийнятному для підприємства терміні окупності нового обладнання. При аналізі впровадження інноваційних та інших технічних рішень на конкретному підприємстві до показників економічної ефективності додають обґрунтований фінансовий аналіз доцільності впровадження інновацій саме на цьому підприємстві. Економічний аналіз показує лише доцільність прийняття певних технічних рішень незалежно від суб'єкта, який буде отримувати прибутки [5, с. 50].

Таким чином, економічна ефективність аграрного підприємства залежить від використання енергетично ефективної техніки та технологій у виробництві сільськогосподарської продукції. У кінцевому результаті це буде спрямовано не лише на покращення внутрішніх процесів усередині підприємства, проте і на посилення конкурентних позицій на ринку.

Список використаних джерел

1. Днесь В., Кудриницький Р., Скібчик В. Методичні засади визначення ефективності використання техніки під час обробітку ґрунту, внесення добрив і сівби ярих культур за енергетичним показником. *Вісник Львівського національного аграрного університету. Агроінженерні дослідження*. 2020. № 24. С. 77–82.

2. Федірець О. В., Зось-Кіор М. В., Рібейро Рамос О. О., Ястреба М. М. Менеджмент енергетичної ефективності виробництва: екологічний імператив, імператив людського чинника, пріоритет економічної оцінки. *Вісник*

Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Економічні науки». 2020. Вип. 4. С. 86–95.

3. Білодід В. Д. Оцінювання ефективності енергетичних технологій за методологією визначення повних енергетичних витрат. *Проблеми загальної енергетики*. 2012. Вип. 3. С. 12–18.

4. Компанієць В. О., Желязков О. І., Кулик А. О. Методика енергетичної оцінки ефективності технологій виробництва зерна. *Бюлетень Інституту сільського господарства степової зони НААН України*. 2014. № 6. С. 118–124.

5. Білодід В. Д., Маляренко О. Є., Станиціна В. В. Показники енергетичної ефективності для оцінки інновацій у промислових технологіях. *Проблеми загальної енергетики*. 2009. № 20. С. 45–50.

МЕНЕДЖМЕНТ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РЕГУЛЮВАННЯ ПОВЕДІНКОВИХ МОДЕЛЕЙ СУБ'ЄКТІВ РИНКУ В НОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

КАЛІНІЧЕНКО З. Д., кандидат економічних наук, доцент
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

Державний вплив на формування поведінкових моделей суб'єктів ринку передбачає існування великої сукупності економічних, правових, соціальних та інших відносин і механізмів для ефективного підтримання їхньої діяльності. Усі вони прямо або опосередковано регулюють умови, в яких приймаються економічні рішення. Держава регулює відносини власності, систему правових норм, механізм розподілу доходів, систему соціального захисту та інші процеси і механізми, які визначають інституціональні рамки функціонування суб'єктів нової ринкової економіки.

Методи регулювання поведінкових моделей суб'єктів ринку в новій економіці систематизовано за такими групами:

– нормативно-правові (законодавство і правова система, захист прав власності, соціальна відповідальність держави, бізнесу, громадянського суспільства);

– організаційні (соціальне партнерство, інститути банківсько-кредитної системи, система страхування, соціальні інститути, у т. ч. система освіти та науки, охорони здоров'я, соціального захисту, професійної підготовки);

– економічні (зростання добробуту громадян, рівень заробітної плати, ситуація на ринку праці, умови ведення бізнесу, політика виплат доходів населення);

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**МАТЕРІАЛИ VIII МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання сучасної аграрної науки» (м. Умань, 10 грудня 2021 р.). Умань: УНУС, 2021. 117 с.

*Технічний редактор, художнє оформлення
і комп'ютерна верстка К. П. Леонова*

Підписано до друку 09.12.2021 р.
Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Умов. друк. арк. 7,43
Наклад 100 прим.
Замовлення № 10/12

Надруковано: Редакційно-видавничий відділ
20300, м. Умань, вул. Інституцька 1 а